

Datové schránky

Jak je to s lhůtou doručení v datových schránkách?

Je tomu již přes čtyři roky, co světlo světa spatřily datové schránky, res. Informační systém datových schránek (ISDS). Za tu dobu jím prošlo na 140 mil. zpráv a obsluhovat datovou schránku si již zvykly všechny úřady. V tomto článku se podíváme na to, jak je to s doručováním datovým zpráv, resp. **okamžikem a lhůtou doručení**, kdy litera zákona nemusí být tak jasná, jak se na první pohled může zdát.

Většina z Vás velmi dobře zná ustanovení § 17 zákona č. 300/2008 Sb., které říká:

„Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.“

Podle litery zákona by se tak mohlo zdát, že datová zpráva je doručena okamžikem, kdy se oprávněná osoba (např. starosta či tajemník) přihlásí do datové schránky svého úřadu. Při tvorbě zákona však zřejmě nebylo myšleno na případy, kdy do datové schránky nějaký opozdilec posílá např. daňové priznání a učiní tak sice ještě v daném termínu (a tedy dle zákona včas), ale již po úředních hodinách (tj. např. 31. března v 8 hodin večer).

Vzhledem k tomu, že dle zákona č. 300/2008 Sb. by tato datová zpráva byla doručena až okamžikem přihlášení oprávněného úředníka (či systému spisové služby) do datových schránek, poskytl Ministerstvo vnitra metodický výklad, podle kterého je **podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci**, tj. prakticky ve stejném okamžiku, v jakém byla daná zpráva odeslána. Tento výklad byl následně potvrzen jak Nejvyšším správním soudem (9 Afs 28/2010-79), tak Ústavním soudem (II.ÚS 3518/11), který se zabýval rovněž otázkou **nastavení spisové služby** pro automatické vybírání

ní datové schránky. Z nálezu Ústavního soudu pak v této otázce vyplývá, že nastavení spisové služby nemá v daném případě (tj. u datových zpráv poslaných orgánem veřejné moci) vliv na určení okamžiku doručení.

Aby však situace nebyla tak jednoduchá, je nutné pohlížet nejen na to, komu je datová zpráva doručena, ale rovněž na to, jakou má **povahu**. Při posuzování povahy pak musíme vzít v úvahu, že podání je dvoustranný úkon a pro každou stranu (tj. odesílatele i příjemce) může mít zpráva povahu jinou.

Co pro odesílatele může mít soukromoprávní povahu, může mít pro příjemce povahu veřejnoprávní. Podle rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (viz např. ÚOHS-R116/2011/VZ-13445/2011/310/JSI) se totiž výše uvedená judikatura Ústavního soudu vztahuje pouze na datové zprávy, které mají pro příjemce veřejnoprávní povahu (tj. např. zmíněné daňové přiznání či žádost podanou dle zákona o svobodném přístupu k informacím), ale již se nevztahuje na zprávy mající soukromoprávní povahu, tj. především úkony učiněné v souvislosti s veřejnými zakázkami. U těchto zpráv platí ustanovení § 17, tj. doručení okamžikem přihlášení oprávněné osoby, resp. fikcí (tj. do 10 dnů od doručení).

Pro Vás, jako zástupce orgánů veřejné moci, pak může být zajímavá i další judikatura, řešící otázku **nesprávného doručování**, kdy soud doručoval poštou přesto, že daný subjekt měl zřízenou datovou schránku. Podle usnesení Krajského soudu v Brně (20 Co 522/2011 – 38) však **doručení soudního rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb náhradním způsobem v době, kdy měl povinný zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, není účinné**. V rámci judikátu si doporučuji všimnout toho, že dané osobě byla datová schránka zřízena pouhé dva dny před vydáním soudního usnesení. Podobný závěr ohledně nesprávného doručování (avšak do jiné datové schránky) lze dovodit i z usnesení Krajského soudu v Ostravě (15Co 41/2011-69), podle kterého doručení písemnosti soudu do datové schránky právnické osoby, v níž advokát vykonává advokacii, nenastávají účinky doručení advokátu dle ust. § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.

Jak ukázala výše uvedená usnesení, pro úřady je tak **nutné kontrolovat, zda daná osoba měla zpřístupněnou datovou schránku před provedením každého úkonu**, nikoliv jen na začátku např. správního řízení a zároveň kontrolovat, zda je datová zpráva **zaslaná do správné datové schránky** (tj. např. datové schránky advokáta či podnikající fyzické osoby).

Datové schránky od A do Z

Na základě informací od pracovníků zejména z menších obcí víme, že mnozí úředníci absolvovali první a zároveň poslední školení datových schránek před čtyřmi lety, tedy v době, kdy projekt začínal. Od té doby však prošel zákon o eGovernmentu sedmi novelizacemi a mnoho zásadních věcí jako určení okamžiku doručení, o kterém píšeme v předchozím článku, bylo dodatečně upraveno. A proto vzdělávací středisko Akademie CZ.NIC nabízí od podzimu nový kurz „**Datové schránky**“, jehož cílem je seznámit úředníky samosprávy s fungováním a legislativou spojenou s datovými schránkami.

„Naším cílem je poskytnout úředníkům samosprávy důležité informace a prospěšné rady, jak v jednotlivých situacích postupovat, a vyhnout se tak případným

komplikacím či průtahům ve správním řízení:“, říká Jiří Průša ze sdružení CZ.NIC.

V rámci dvoudenního kurzu bude věnována pozornost i elektronickému podpisu či dlouhodobé archivaci dokumentů, tedy aspektům, které s datovými schránkami bezprostředně souvisí. Velký prostor v kurzu bude věnován otázkám z praxe. Kurz, který povede Jiří Peterka, uznávaný odborník na datové schránky a autor mnoha článků věnovaných dané problematice, je akreditovaný Ministerstvem vnitra ČR a to v rámci dalšího vzdělávání úředníků územně samosprávních celků. Čtenáři Galileo News pak mohou při přihlášení do 30. 9. 2013 využít **50 % slevy**. O tu mohou požádat na adrese akademie@nic.cz (předmět zprávy: Datové schránky, GN).

Do datové schránky z mobilu i tabletu

Spolu s rozvojem internetu v mobilních telefonech i tabletech se mnozí starostové nejmenších obcí či Ti, kteří vedle starostování např. ještě podnikají, začínají ptát, jak si zkontrolovat obsah své datové schránky i jinak, než ze stolního počítače nebo notebooku. Odpovědí na tento problém jsou **bezplatné aplikace iDatovka a Datovka** z dílen laboratoří CZ.NIC.

Z pohledu funkcionality jsou obě aplikace prakticky totožné a hlavní rozdíl je v zařízeních, pro která se dají použít. Zatímco iDatovka je určena pro uživatele iPad a iPhone, Datovka je určena pro chytré mobily a tablety s operačním systémem Android. Vedle toho je možné získat aplikaci iDatovka i pro osobní počítače a notebooky.

Datovka pro Android i iDatovka pro iPad a iPhone jsou určeny pro čtení příchozích datových zpráv. Umožňují tedy jejich stažení, prohlížení příloh v asociovaných aplikacích a některé doplňkové funkce. Obě aplikace dále podporují práci s více datovými schránkami (např. pro podnikající fyzické osoby, které zároveň potřebují

přistupovat k datové schránce orgánu veřejné moci či společnosti s ručením omezením) bez nutnosti opakovaného přihlašování a odhlašování.

Obě aplikace je možné bezplatně získat na: <http://labs.nic.cz> a samozřejmě rovněž v [AppStore](#) a [Google Play](#).

Co potřebujete vědět o doménách

89.233.150.22 - za jak dlouho si dokážete podobné číslo zapamatovat? A sto takových? Díky systému doménových jmen naštěstí nemusíte. Kdybyste totiž dali číslo uvedené na začátku do internetového prohlížeče, dostali byste se na oficiální web Vlády ČR. Jde o tzv. IP adresu – unikátní identifikátor přidělený počítači, na němž jsou dané stránky přístupné. O to, aby nám podobné shluky čísel mohly být při užívání internetu v podstatě ukradené, se starají jmenné názvy domén jako třeba vlada.cz či whitehouse.gov. Ty dávají IP adresám snadno zapamatovatelnou formu a fungují tak podobně, jako telefonní seznam ve vašem mobilu. Stejně jako jsou unikátní IP adresy (každý web má svou vlastní adresu), jedinečné musí být i jejich jmenné protějšky.

Výběr jména nepodceňujte

Jméno si volí zájemce o doménu při její registraci. Volba jména by se měla řídit snadnou zapamatovatelností a vztahem k obsahu webu. Také je třeba mít na paměti, že doménové jméno funguje na internetu jako svého druhu vizitka pro prezentaci v on-line světě. I internetová adresa tak do určité míry ovlivňuje, jak uživatel bude danou službu, produkt či instituci vnímat. Doména Mrkvojedy.com tak může znít světově, ale prostě to není ono. Při registraci domény je důležité rovněž ohlídat, aby jako držitel bylo uvedeno dané město či obec, nikoliv obecní inženýrský úřad nebo firma, která vám stránky spravuje. S tou totiž můžete za pár měsíců či několik let ukončit spolupráci a oni pak mohou z úřadu odejít i s doménou.

Pokud je již Vaše vysněná doména obsazena, je možné zvolit buď jiný název (např. obec-drouzkovice.cz) nebo jinou doménu nejvyšší úrovně. Česká města a obce vedle .cz nejčastěji využívají .eu, kterou často volí rovněž jako druhou alternativu zejm. pro zahraniční návštěvníky. Případné alternativy domény by měly odpovídat rovněž významu obce a počtu návštěvníků, kdy rozhodně není třeba registrovat všechny možné koncovky. Snadno zapamatovatelná doména stačí většinou jedna, avšak ani ta nejlepší doména nezajistí návštěvníky na stránky, které nejsou aktualizované.

Pozor na podvodníky

Snahy získat tu nejlepší doménu v kombinaci s nedostatkem informací o tom, jak registrační proces funguje, v poslední době začali využívat tzv. doménoví podvodníci. Kontaktují zástupce měst a obcí a „přednostně“ jim nabízejí doménu, která odpovídá jejich jménu. Cena? I několik tisíc. A hrozně to spěchá, protože o doménu už má zájem někdo jiný.

Takovému podvodníku rozhodně neplaťte, neboť spolehliví registrátoři nikdy cíleně nenabízejí konkrétní domény. Registraci iniciuje vždy zájemce, zpravidla přes webové stránky zvoleného registrátora. Cena roční registrace domény .CZ se přitom pohybuje v řádech stovek korun.

Na stránkách organizace CZ.NIC (www.nic.cz), zájmového sdružení, které je pověřeno správou domény .CZ, lze také najít seznam certifikovaných registrátorů. Na stejných stránkách naleznete i spoustu dalších informací, které vám mohou s úspěšnou registrací vlastní domény pomoci.

mojeID

posouvá komunikaci s úřady do 21. století

Nakoupit, přečíst si nejnovější zprávy, pobavit se a zůstat ve styku se všemi známými – to vše dnes díky internetu dokážeme zařídit takřka na jedno kliknutí myši. Čím více si ale užíváme výhod nejrůznějších on-line služeb, tím více hesel a uživatelských jmen si musíme pamatovat. A to od určitého počtu není zrovna nejjednodušší. S tím si ale poradí systém mojeID, který již tři roky zdarma nabízí správce české národní domény .CZ sdružení CZ.NIC.

MojeID je služba, která uživatelům internetu poskytuje univerzální kombinaci přihlašovacího jména a hesla, a to na základě registrace spojené s přímým ověřením identity včetně kontaktních údajů. S těmito údaji se pak uživatelé mohou přihlásit na všech on-line službách, které mojeID podporují. V současnosti je to více než stovky webů.

Výhoda mojeID pro návštěvníka je jednoznačná – vyšší komfort a úspora času. Pro poskytovatele služeb je přihlašovací systém cenný zejména proto, že nabízí ověřenou identitu uživatelů. Díky tomu mají například provozovatelé e-shopů jistotu, že kontaktní údaje nakupujících jsou správně vyplněné a objednané zboží dorazí v pořádku. Výrazné obliby se mojeID dočkalo také u zpravodajských serverů (např. jde o weby TV Nova či významných vydavatelství Economia, Mladá fronta, Internet Info atd.), kde ověřené identity přihlášených uživatelů přispívají ke kultivaci diskuzí pod články.

Ve službách e-demokracie

mojeID toho ale umí mnohem víc než jen ulehčit vaši paměti. V poslední době začalo přibývat případů, kdy této služby začaly využívat i veřejné organizace a politici. Velké pozornosti se dostalo například iniciativě senátora Petra Šilara, který usiluje o zrušení letního času. Ten pro svoji celoevropskou petici zvolil elektronickou formu, do které se bude možné zapojit jen pomocí účtu mojeID. Díky tomu chce především předejít problémům s prokazováním pravosti jednotlivých „podpisů“, protože identita každého hlasujícího byla již ověřena přímým kontaktem z CZ.NIC.

A přesně to je důvod, proč stále častěji mojeID začínají využívat také města a obce v rámci rozvoje e-Governmentu. Elektronická obecní referenda, věcné a konstruktivní diskuze na oficiálních webech města či přihlašování do událostí – to vše díky mojeID začíná díky spolupráci se společností Galileo Corporation fungovat v městech a obcích napříč celou Českou republikou.

Jak to funguje?

Provoz služby mojeID má na starosti sdružení CZ.NIC, které spravuje registr národní domény .CZ nebo provozuje národní tým pro kybernetickou bezpečnost CSIRT.CZ. mojeID dokonce funguje na podobném systému, v němž jsou informace o českých doménách uchovány. Tento systém se stará o to, aby se uživatel po zadání adresy s koncovkou .cz do prohlížeče zobrazily patřičné stránky. A jak to souvisí s přihlašovacími údaji? Tak jako registr domén spojuje název domény a konkrétní stránky, registr uživatelů dokáže propojit přihlašovací údaje s konkrétní identitou. Pak už jen stačí, aby poskytovatel on-line služby či obsahu začal mojeID podporovat, a umožnil tak ověření zadaných uživatelských údajů v registru CZ.NIC.

A je to bezpečné?

To, že správa domén s koncovkou .CZ představuje hlavní náplň aktivit CZ.NIC, je důležité ještě z jiného důvodu. Česká národní doména je součástí kritické infrastruktury státu. Péčí o ni tedy může být pověřen jen důvěryhodný, spolehlivý a dostatečně odborně a technologicky kompetentní subjekt, který je schopen splnit ta nejpřísnější bezpečnostní kritéria. Uživatelé mojeID si tak mohou být jisti, že své osobní údaje svěřují respektované organizaci, která má dlouhodobé zkušenosti s provozováním a zabezpečováním rozsáhlých registrů obsahujících osobní data. Výhodou služby mojeID je rovněž to, že např. na rozdíl od sociálních sítí, jsou Vaše osobní údaje uloženy na serverech umístěných v ČR a jejich uchovávání a poskytování se tak řídí zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a je snadno kontrolovatelné Úřadem pro ochranu osobních údajů.

Kde lze použít mojeID jako nástroj eDemokracie?

Elektronická demokracie je jedna z forem přímé demokracie, tj. vůle lidu je přímo přenášena do procesu politického rozhodování. Pomůckou při realizaci elektronické demokracie na městech a obcích je služba mojeID, kterou poskytuje sdružení CZ.NIC – správce národní domény .cz.

Ankety

V minulosti se již několikrát stalo, že anonymní anketa bez ověřené identity hlasovaného byla zmanipulována nepravděpodobným enormním nárůstem hlasů, a tak anketa musela být opakována (např. hlasování o nové podobě Elsnicova náměstí v Praze 8 nebo o názvu Havlovy ulice v Brně).

Ověřené ankety pomocí mojeID jsou rychlé a legitimní průzkumy mínění občanů. Anketa zároveň zůstává anonymní, obec a ani provozovatel služby mojeID neví, kdo konkrétně hlasoval. Obec má přístupné pouze údaje o věku a poštovním směrovacím čísle, resp. městě hlasujícího občana. Výsledky ankety se stávají nezpochybnitelným argumentem při rozhodování vedení obce. Otázky u ověřených anket se mohou týkat různorodých témat od využití obecních nebytových prostor, volby bezpečnostních prvků na pozemní komunikaci v obci, až po určení frekvence odvozu velkoobjemového odpadu.

Participativní rozpočty

Speciální typem ověřených anket jsou tzv. participativní rozpočty, kdy občané obce mohou sami rozhodnout o tom, do čeho by měla obec investovat. Tyto ankety umožňují zapojit občany do rozhodování o tom, jak budou použity jejich daně a přinášejí vyšší transparentnost i sounáležitost občanů s budoucí investicí. Participativní rozpočty často nahrazují část např. kulturních grantů, kdy rozhodování je však místo komisi na úřadě svěřeno přímo občanům. Obec si pro závaznost takovéto ankety rovněž může stanovit minimální počet občanů, kteří se do ní musí zapojit, čímž ještě více motivuje své obyvatele k rozhodování o životě v obci.

Interaktivní formulář

Formulář umožňuje sestavení libovolného formuláře za použití aktivních prvků (výběr, zaškrtačací políčko, vynucené zadání tel. čísla, e-mailu, připojení přílohy apod.) a odeslání na zvolenou e-mailovou adresu. Univerzální formulář ve spojení s mojeID nabízí velké množství možností využití s minimálním rizikem zneužití. Formulář nastavit tak, že ho bude moci vyplnit jen místní občan. Interaktivní formulář s mojeID lze použít na vložení inzerátu do inzerce, vložení subjektu do katalogu firem a služeb, jako závaznou přihlášku na poznávací zájezd pořádaný obcí, poplatku za psa, odvoz popelnic, nahlášení změny vlastníka rekreačního objektu, nahlášení závady či vandalismu.

Diskuzní fórum

Opozice v zastupitelstvu obce či samotní občané často požadují zřízení diskuzního fóra na internetových stránkách obce. Diskuzní fórum s e službou mojeID umožňuje registrovaným uživatelům vést diskuzi týkající se života obce. Díky registraci přes mojeID odpadá zaplevelování diskuze nevhodnými vulgárními příspěvky. Lze také rozlišit, zda diskuze se zúčastňuje místní občan.

Elektronické referendum

O něm se podrobněji dočtete v následujícím článku.

Elektronické referendum Budte první!

Jednou z možností využití mojeID ve městech a obcích je uspořádání tzv. elektronického referenda. Vzhledem k tomu, že náš právní řád tento nástroj zatím nezná, připravila společnost Galileo Corporation ve spolupráci se sdružením CZ.NIC nejen technické, ale i právní řešení. Zatímco v Evropě (včetně Slovenska) jsou elektronická referenda již běžná, v České republice máte šanci být první a zapsat se tak do historie tuzemské elektronické demokracie!

Jak to chodí jinde

Mezi průkopníky elektronických referend lze zařadit především Švýcarsko, kde je tento nástroj běžně využíván. Málokdo ale ví, že elektronická referenda jsou využívána i na sousedním Slovensku, které nám vzhledem k mnoha podobnostem může poskytnout nejednu inspiraci. Protože podobně jako u nás nejsou na Slovensku elektronická referenda na celostátní úrovni upravena, pojmenovali v Turčianských Teplicích elektronické referendum jako „**elektronický průzkum veřejného mínění**“, v rámci kterého zjišťovali, zda by občané uvítali rekonstrukci kulturního domu nebo zastřešení zimního stadionu.

Právní úprava

Vzhledem k tomu, že možnost elektronických referend **není v současné době v české legislativě** výslovně

upravena, je třeba hledat oporu v jiných právních předpisech. Tím nejdůležitějším je Zákon o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.), který v § 84 uděluje **zastupitelstvu** pravomoc **rozhodovat** ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Podle § 35 mezi tyto záležitosti patří zejména záležitosti, které jsou **v zájmu obce a občanů obce**, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.

Podle § 84, odst. 2., písm. i) může zastupitelstvo rovněž rozhodovat o vyhlášení místního referenda s tím, že zákon o obcích však neobsahuje odkaz na konkrétní prováděcí úpravu, tj. zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu.

Při uspořádání elektronického referenda je možné nalézt oporu rovněž v Ústavě, podle které (čl. 101) stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. S ohledem na zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, a po konzultaci s právní kanceláří Čížek/Hostaš, doporučujeme v rámci usnesení nepoužívat název referendum, ale např.: „Elektronický průzkum“ či „**Zjišťování názorů občanů města za účelem dalšího rozhodování samosprávy**“. V rámci tiskových zpráv a další komunikace je pak pro zjednodušení možné používat spojení např.: „**vlastně elektronické referendum**“ či „**v podstatě elektronické referendum**“.

Podpora ze strany Evropské komise

Při zvažování uspořádání elektronického referenda lze jako argument použít rovněž podporu, kterou elektronické demokracii vyjádřila Evropská komise. Zavedení elektronických referend reaguje na Akční plán Evropské komise k eGovernmentu (KOM(2010) 743), podle kterého by členské státy, Evropská komise a další zastupitelské orgány, jako jsou parlamenty, měly na základě pilotních projektů a demonstrací vyvinout služby, které zapojí zúčastněné strany do veřejných diskusí a rozhodovacích procesů.

Uspořádání elektronického referenda pak představuje pilotní ověření, které povede k dosažení cílů vytyčených Evropskou komisí. K rozvíjení nástrojů elektronické demokracie se pak zástupci jednotlivých zemí (včetně České republiky) zavázali v rámci tzv. Ministerké deklarace k eGovernmentu přijaté v Malmö, kde je mimo jiné napsáno: „Budeme aktivně vyvíjet a podporovat efektivní, užitečné a lepší nástroje pro podnikatele a občany, které umožní jejich účast v rozhodovacích procesech“.

Jak položit otázku v elektronickém referendu

Otázka by se měla týkat záležitosti svěřené do samostatné působnosti obce, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Otázka by měla být výstižná a srozumitelná. Nejčastěji se pokládá tak, že je na ni jednoznačná odpověď ANO či NE. Otázky v elektronickém referendu mohou znít např. takto:

„Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo Obce Lhota schválilo odstoupení od kooperační smlouvy, kterou uzavřela obec Lhota s firmou Vodní s.r.o., a nepodnikalo již žádné další kroky směřující k výstavbě objektu koupaliště v katastrálním území obce Lhota?“

„Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo Obce Lhota schválilo změnu územně plánovací dokumentace tak, aby v katastrálním území obce Lhota nemohlo dojít k výstavbě spalovny?“

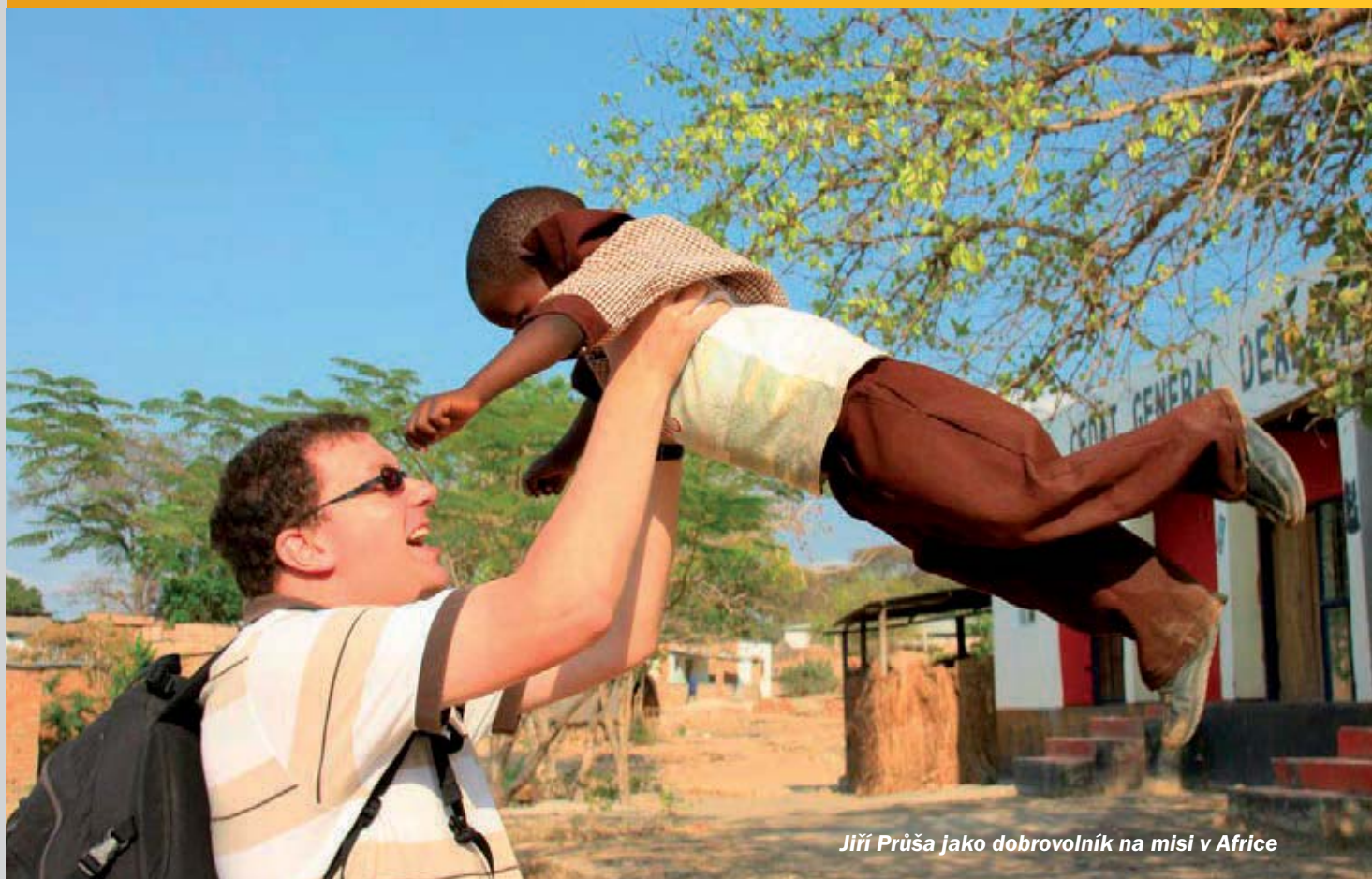
Pomůžeme vám být nejlepší!

Dle našich informací zatím žádné elektronické v České republice referendum neproběhlo, máte možnost být prvním obcí, která tento elektronický nástroj vyzkouší. Pomůže vám k tomu služba mojeID, kdy hlasující občané budou mít ověřenou identitu nejvyššího stupně (pomocí občanského průkazu na validačních místech).

Věřte, že podobně jako u jiných projektů jsme připraveni zajistit nejen technickou, ale i právní podporu včetně zajištění publicity a zapsat tak **první obec v ČR, kde proběhlo první elektronické referendum**, zlatým písmem do dějin české elektronické demokracie!

Jiří Průša jako dobrovolník na misi v Africe

Rozhovor s Jiřím Průšou ze sdružení CZ.NIC

Můžete nám krátce představit sdružení CZ.NIC?

J.P.: Mnoho lidí zná sdružení CZ.NIC především jako správce národní domény .cz, tedy subjekt, který má v České republice hlavní odpovědnost za internetovou doménu .cz. Doménových jmen s touto koncovkou je v našem registru již více než 1 mil. Zatímco v minulosti představovala správa domény prakticky jedinou činnost sdružení, dnes realizujeme celou škálu projektů prospěšných pro internetovou komunitu v České republice. Jedním z nich je služba jednotného přihlašování mojID, další provoz Národního bezpečnostního týmu CSIRT.CZ nebo osvětový seriál „Jak na Internet“, který byl v loňském roce vysílán v České televizi a ve kterém plánujeme pokračovat. Mezi naše aktivity patří rovněž vzdělávací středisko Akademie CZ.NIC. To bude od září nově nabízet kurz Datové schránky akreditovaný Ministerstvem vnitra ČR v rámci dalšího vzdělávání úředníků územně samosprávních celků. V této souvislosti je vhodné zmínit rovněž naše kolegy z výzkumné-

ho pracoviště CZ.NIC, kteří stáli za zrodem bezplatné aplikace Datovka a iDatovka, díky nimž je možné přistupovat k datové schránce z mobilu či tabletu.

Jaká je Vaše specializace v CZ.NIC?

V rámci sdružení CZ.NIC mám na starosti především projekty a aktivity spojené s veřejnou správou. Jedním z těchto projektů je právě podpora rozšíření mojID do samosprávy. Vedle toho působím jako koordinátor několika evropských projektů, například projektu GEN6 usilující o podporu nové verze internetového protokolu IPv6 ze strany veřejné správy. Zajímavý je rovněž projekt STORK 2.0 zaměřující se na přeshraniční uznávání elektronické identifikace. Cílem této aktivity je, aby mojID šlo využívat pro přihlašování nejen v ČR, ale i v zahraničí, například na portály Evropské komise či zahraniční univerzity.

Můžete nám vysvětlit, co to znamená eGovernment?

eGovernment zjednodušeně představuje využití informačních a komunikačních technologií (ICT) ve veřejné správě. Klíčové je nejen nasazení vlastních technolo-

gíí, ale i změna procesů tak, aby ICT práci nepřidělávaly (například v podobě tisku dokumentů z datových schránek), ale naopak práci ušetřily. Jako specifická součást eGovernmentu je považována tzv. elektronická demokracie (či eDemocracy). Ta umožňuje, aby se občané mohli podílet na rozhodování o veřejných záležitostech prostřednictvím počítače či mobilu. Zkušenosti z Estonska ukázaly, že eDemokracie má pozitivní vliv na zapojení mladých lidí, kteří nemají čas se dostavit k volbám či referendu v určený čas, například proto, že pracují na směny, jsou na služební cestě nebo mají dovolenou. Do konceptu elektronické demokracie pak velmi dobře zapadají právě elektronické ankety a referenda.

Jaké je praktické využití ověřené identity – mojeID – z pohledu malé obce, velké obce a města?

Ověřené ankety a referenda jsou podle mého názoru vhodné pro všechny typy měst i obcí, přičemž velikost zde nemusí hrát zásadní roli. Na Slovensku patří k průkopníkům takzvaných participativních rozpočtů Turčianské Teplice, které mají necelých 6 000 voličů. Rozhodně tedy neplatí, že ověřené ankety jsou vhodné jen pro velká města. Ty ale mají, i vzhledem k velikosti rozpočtu, mnohem širší možnosti uplatnění. Pro větší obce a města se zároveň vyplatí zavést diskuzní fóra či interaktivní formuláře za využití mojeID. Díky této službě už obyvatelé měst již nemusí vyplňovat položky, které automaticky načtou z účtu mojeID.

Jak vidíte budoucnost mojeID v rámci veřejné správy a v rámci místní samosprávy?

Sdružení CZ.NIC provozuje službu mojeID od roku 2009. Mezi první a v současné době stále převažující služby patří elektronické obchody či zpravodajské servery. mojeID se ale snažíme postupně rozšiřovat i do dalších sektorů – v loňském roce se jednalo o knihovny a komunitní servery jako je například Jízdomat.cz. Díky spolupráci se společností Galileo bychom v tomto roce rádi pomohli zavést mojeID do několika stovek měst a obcí. Zároveň bychom rádi, aby se samo-

správa stala takzvanými „validačními místy“ umožňující nejvyšší stupeň ověření. Zde můžeme stavět na zkušenostech především pracovníků matrik a Czech POINTů, kteří již podobné úkony dělají. Pro obyvatele dané obce pak odpadne nepříjemné dojíždění za validací do Prahy či složité vyřizování validace přes notáře či za pomoci elektronického podpisu. Vizí mojeID pak je fungovat podobně jako elektronická občanka, tedy aby jej bylo možné využít k přihlašování nejen ve veřejné správě, ale i v dalších službách na Internetu. O tom, jak se nám daří tento cíl naplňovat, hovoří poměrně jasně čísla - uživatelů mojeID je již nejméně 10x více, než držitelů elektronického občanského průkazu.

Rožmitál pod Třemšínem mojeID v praxi

V čele města stojí Ing. Josef Vondrášek patnáctý rok, a to o něčem svědčí. Město za jeho působení vzkvétá a dynamicky se rozvíjí stejně jako oficiální webové stránky, které jsou aktuální, uživatelsky příjemné, přinášejí informace užitečné pro občany, propagují město a v návštěvnících vzbuzují touhu Rožmitál co nejdříve navštívit. Vystudovaný ekonom dobře ví, že investice do kvalitně vytvořených, pečlivě editovaných a pravidelně aktualizovaných webových stránek se vrací.

Ing. Josef Vondrášek,
starosta města Rožmitál pod
Třemšínem

Co vedlo Rožmitál pod Třemšínem ke vzniku ověřených anket a dalších služeb přes mojeID?

J. V.: Je to další krok ke zkvalitnění oficiálních webových stránek města, které se zařadily mezi poskytovatele služeb, kde je možné používat ověřené služby s plným přístupem k ID. Už v minulosti jsme měli na stránkách anketu. Její výsledky ale neměly většinou žádnou vypovídací hodnotu, protože mohl hlasovat anonymně, kdo chtěl, kolikrát chtěl a vždycky se najdou lidé, kteří negují úplně všechno pořád dokola. Ověřené ankety, kde mohou hlasovat uživatelé přihlášení pomocí služby mojeID, toto nedovolují. Lidé mohou hlasovat jen jednou, víme, že skutečně existují. Navíc v systému poznáme, že jsou z našeho města a jejich hlas má pro nás tedy váhu. Přitom pro nás zůstávají anonymní. Jejich jména se samozřejmě nedozvíme. Proti tomu je systém zabezpečený.

Jaká témata jsou podle Vás vhodná pro ověřené ankety?

J. V.: Jakákoliv témata, o kterých by mohli nebo měli obyvatelé města rozhodovat. Výsledky ověřené ankety mohou být pro orgány města důležitým poradním hlasem.

Jak by chtěl úřad v budoucnosti využít moje ID?

J. V.: Služba mojeID se stále rozvíjí. My jsme v první fázi dali občanům možnost zapojit se do ní prostřednictvím našich webových stránek, protože přes mojeID se mohou přihlásit už na spoustu webů, například zpravodajských serverů nebo e-shopů. Na našich stránkách mohou uživatelé služby mojeID zatím hlasovat v ověřené anketě a v budoucnu bychom chtěli zavést také diskusi, kam bude nutné přihlášení. Anonymní internetová diskuse totiž podle mě nemá na webu žádný smysl a je velmi obtížné neustále hlídat, zda příspěvky nejsou v rozporu s platnými zákony, jestli nejsou vulgární a podobně. Budoucnost určitě přinese další možnosti využití služby moje ID na webu města Rožmitál pod Třemšínem.

Co si myslíte o elektronickém referendu či elektronické petici například při volbě prezidenta? Má tento způsob vyjádření postoje občana budoucnost?

J. V.: Nevím, jestli jsou na takovou věc lidé připraveni. Ale jistou možnost zde vidím, například s využitím služby mojeID, pokud by stávající registrace byla doplněna o další potřebné náležitosti.

Zaměstnancem města Rožmitál pod Třemšínem se stal František Žán před třemi roky, kdy nastoupil do funkce vedoucího rožmitálského kulturního střediska. Po předchozí téměř desetileté praxi v tištěných a elektronických médiích mu byla práce související s editováním webových stránek velmi blízká, a tak se administrace rožmitálského webu stala brzy jeho další pracovní náplní. Ve snaze nabídnout občanům a návštěvníkům města lepší vzhled webu a hlavně užitečné služby, začal Rožmitál pod Třemšínem využívat služeb společnosti Galileo Corporation. „ Internetové stránky města by měly být užitečné, přehledné, uživatelsky příjemné. Lidé by se na nich neměli ztrácet. Měli by se na ně rádi vracet a mít jistotu, že na nich najdou, co hledají. Snad se nám to daří,“ říká administrátor.

Co si myslíte o službě moje ID z pohledu webmastera a občana?

Jako webmaster mám radost, že jsme mohli návštěvníkům stránek www.rozmitalptr.cz nabídnout novou službu, která jim bude prospěšná nejen na našem, ale i na mnoha dalších webech. Jako občan jsem se k mojeID přihlásil bez váhání, protože má v sobě obrovský potenciál. Už nyní je to jakási „občanka na internet“ a na stránkách, které podporují tuto službu, můžu používat jen jedno jméno a heslo. To je fajn.

Jaké ověřené ankety jste vyhlásili?

Prostřednictvím ověřené ankety jsme dali občanům například možnost vybrat nejprospěšnějšího zastupitele. Diváci rožmitálského kina mají také možnost vybrat si filmový žánr, který je jim nejbližší. Ověřených anket bude v budoucnu určitě přibývat.

Využíváte mojeID i interně k přihlašování do redakčního systému www stránek? Kolik uživatelů na stránce přispívá?

MojeID využívám i interně k přihlašování do administrace webových stránek. Do redakčního systému mají kromě mě díky multiuživatelské administraci přístup všichni úředníci městského úřadu, kteří si sami vyvěšují informace na úřední desku, pracovníci infocentra, kteří nabízejí například mapy a další předměty prostřednictvím e-shopu nebo vedoucí školní restaurace. Ta edituje modul jídelní lístek.

Využil jste vy osobně mojeID k přihlášení na jiné www stránky, než jsou stránky Rožmitálu p. Tř.? Ano, využil a doufám, že webů, které zavedou službu mojeID, bude stále přibývat.

Jak dlouho máte mojeID aktivované?

MojeID mám aktivované od května, kdy jsem se přidal ke zhruba dvěma stům tisícům uživatelů, kteří už ho aktivované měli.

